LYRIKA

Současně s epikou od samého začátku 14. století, ne-li dříve se rozvíjí i lyrika. Vedle lyriky duchovní, jež byla obdobou básnických legend, máme stopy i po lyrické tvorbě světské.

Rozvoj této lyriky dokládáme ukázkami tří základních děl: *Kunhutinou modlitbou* (vzniklou možná už ve 13. století), úryvky ze *Sporu duše s tělem* a *Notou ot pana Viléma Zajiece*.

KUNHUTINA MODLITBA

Tato samostatná česká skladba družící se k hojné latinské modlitební literatuře eucharistické, jež vyjadřuje úctu k hostii vystavované za mešního obřadu zrakům věřících, je veršovanou modlitbou o svátosti oltářní. V latinských modlitbách se zračí někdy i myšlenka na brzké přijímání, a proto se jich mohlo také užívat jako modliteb před přijímáním; zdá se, že se tak užívalo v ženském klášteře Svatojirském i naší skladby.

Modlitbu nazváme „Kunhutinou" proto, že je po prvé zapsána v latinském breviáři, jehož majitelkou byla abatyše Svatojirského kláštera na Hradčanech, dcera Přemysla Otakara II., Kunhuta. Rukopis byl psán písařem, jehož činnost je dosvědčena ještě v letech 1318-1319, ale skladba sama je starší, snad z konce 13. století. Pozoruhodná je vyspělost jazyka této básně, zejména jeho výrazové bohatství. Zálibou v anafoře a v myšlenkových protikladech zesílených paralelností nebo i opakováním slovního výrazu shoduje se Kunhutina modlitba s obdobnými modlitbami latinskými.

Vítaj, král'u všemohúcí,
ve všěch miestiech vševidúcí,
všěch kajúcích milujúcí,
věčný život dávajúcí;

všeho kvietie kráše ktvúcí,
všěch světlostí viece stvúcí,
svým milým sě zjěvujúcí,
jě rozkošně kochajúcí!

Vítaj, slavný stvořitel'u,
vítaj, milý spasitel'u,
vítaj, věrný náš přietel'u,
všie dobroty davatel'u;